

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-04294-013
Otsuse kuupäev	8. sept 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Martin Simmermann, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	ExoCool OÜ, 12857616
Tarbija nõue	Kahju hüvitamine.
Asja läbivaatamise aeg	3. juuni 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada osaliselt.
2. Osahingul ExoCool hüvitada tarbijale tekitatud kahju summas 55,00 (viiskümmend viis) eurot.
3. Kauplejal täita komisjoni otsus 30 päeva jooksul arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kaupleja peab 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast teatama kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 23.novembril 2020 lepingu, millega kaupleja kohustus tegema tarbija kahele tõukerattale vajalikud remondi- ja hooldustööd ning tarbija kohustus töö eest tasuma.

24.novembril 2020 sai tarbija ühe tõukeratta parandatult kätte. Teise tõukeratta parandus mõnevõrra viibis. Tarbija väidab, et viiruse leviku tõttu olid edasised liikumisvõimalused piiratud ning tal ei olnud ka tõukeratta kättesaamisega kiiret. Seetõttu ei tundnud ta remonttööde kulgemise vastu huvi. 31.märtsil 2021 viis tarbija teise tõukeratta hooldusesse ja tundis huvi, kui kaugel on novembris kauplejale üleantud tõukeratta parandustöödega. Vastuseks teatas kaupleja, et on tõukeratta 20.märtsil 2021 hävitanud.

Tarbija hinnangul on kaupleja põhjustanud temale kahju. Kauplejal puudus õigus tema vara hävitada. Väidetavalt saadetud sõnumit ei ole ta kätte saanud. Kaupleja ei kasutanud selleks poolte vahel väljakujunenud tavapärast suhtluskanalit. Tarbija nõuab kauplejalt kahju hüvitamist summas 110,00 eurot või hävitatud tõukeratta asendamist samaväärsega.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et tõukeratas hävitati põhjusel, et vaatamata saadetud meeldetuletusele ei

tulnud tarbija sellele järele. Paljud tarbijad püüavad kasutada kaupleja ruume tõukerataste tasuta hoiuruumina, mis häirib tõsiselt kaupleja tööd. Meeldetuletus saadeti telefoninumbrile, mida on tarbijaga suheldes kasutatud. Kaupleja väidab, et tarbija on jätnud tehtud töö eest tasumata 29,00 eurot; tõukeratta väärtus oli utiliseerimisel 35,00 eurot. Kaupleja on valmis tarbijale üle andma 6,00 eurot.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb töövõtulepingul. VÕS § 635 järgi kohustub töövõtja töövõtulepinguga valmistama või muutma asja või saavutama teenuse osutamise muu kokkulepitud tulemuse (töö), tellija aga maksma selle eest kokkulepitud tasu.

Kaupleja on teinud töö oma majandustegevuses; seega on sõlmitud lepingu puhul tegemist tarbijatöövõtulepinguga VÕS § 635 lg 4 tähenduses. VÕS § 641 järgi peab tarbijatöövõtu puhul töö vastama tavaliselt seda liiki tööle omasele kvaliteedile, mida tarbija võis töövõtja reklaami või avalduste põhjal mõistlikult eeldada.

Tarbija väidab, et kaupleja on temale remondiks üleantud tõukeratta hävitanud ja põhjustanud sellega kahju. Tarbija hinnangul pidi kaupleja töö valmimisest ja hilisemalt tõukeratta hävitamise kavatsusest teda teavitama tavapärase suhtluskanali kaudu. Ühe sõnumi saatmine ei ole kliendi vara hävitamise õigustamiseks piisav. Kaupleja väidab, et tarbija on paljudele klientidele sarnaselt kasutanud kaupleja tööruume oma tõukeratta tasuta hoidmiseks. Kuna tarbija saadetud hoiatusele ei reageerinud, oli kaupleja õigustatud tõukeratta hävitama.

Komisjon hindab esmalt töövõtja vastutust tellija vara suhtes, seejärel tahteavalduste kättetoimetamisega seonduvat ja lõpuks hüvitatava kahju ulatusega seonduvat.

Komisjon selgitab kauplejale, et töövõtja kannab reeglina töö juhusliku hävimise ja kahjustumise riisikot kuni töö valmimiseni; kui kokku on lepitud töö vastuvõtmine või kui see on tavaline, kannab töövõtja juhusliku hävimise ja kahjustumise riisikot kuni töö vastuvõtmiseni või vastuvõetaks lugemiseni (VÕS § 640 lg 2). See tähendab eelkõige töövõtulepingu eseme (kokkulepitud töö/teenus) juhusliku hävimise ja kahjustumise riisikot. Riigikohus on selgitanud, et VÕS § 640 lg 2 on analoogia korras kohaldatav ka juhul, kui kahju tekib esemele, mis on töö tegemiseks töövõtjale antud. Seega hõlmab VÕS § 640 lg 2 töövõtja valdusesse antud eset üldiselt, mitte üksnes töövõtulepingu alusel tehtud konkreetset tööd või teenust. Töövõtja peab tagama tellija asjade säilimise ja vältima nende kahjustumist kuni töö valmimiseni, töö vastuvõtmiseni või vastuvõetaks lugemiseni. Töövõtja on üldise kaitsekohustuse alusel kohustatud tagama tellija asjade säilimise ja vältima nende kahjustumist.

Kaupleja vastutab kahjustuste eest samaväärselt sõltumata sellest, kas need tekkisid ebaõigest tehnoloogiast, kasutatud seadmete omadustest, parandustöödest või muust tegurist põhjustatuna. Tähendust omab üksnes asjaolu, et tellija vara kahjustati ajal, kui see oli kaupleja valduses töö tegemise ajal ja kauplejal lasus juhusliku hävimise või kahjustumise riisiko.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja pidi seadusest tulenevalt tegema endast

oleneva, et tarbija poolt temale üleantud väärtus püsiks vähemalt samaväärsena ja paraneks tellitud töö tulemuslikkuse arvel.

Kõnealusel juhul hävitati tarbija vara kaupleja tahte tõttu. Komisjon möönab, et tellijate vara kuhjumine võib mõjutada negatiivselt kaupleja majandustegevust, kuid sellest ei saa iseenesest tekkida kauplejale õigust tellijate vara ühepoolsete otsustuste alusel utiliseerida.

Komisjoni arvates ei saa kaupleja kõnealusel olukorras tugineda kodulehel avaldatud ja väidetavalt ka töökojas välja pandud tüüptingimustele. VÕS § 37 järgi muutuvad tüüptingimused lepingu oskas eeldusel, et tingimuse kasutaja on enne lepingu sõlmimist või sõlmimise ajal neile kui lepinguosale selgelt viitas ja teisel lepingupoolel oli võimalus nende sisust teada saada. Tüüptingimused on lepingu osaks ka siis, kui lepingu sõlmimise viisist võis nende olemasolu eeldada ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Komisjonile esitatud tõendite järgi sõlmisid pooled lepingu sõnumite vahetamisega Facebook'i vestluskeskkonnas. Tarbija esitas tellimuse, milles kirjeldas vajatavat teenust, millele kaupleja vastas nõustumusega, so kinnitusega, et on valmis töö tegema. Sellega on pooled saavutanud kokkuleppe lepingu olulistes tingimustes (VÕS § 635 lg 1) ning leping tuleb lugeda sõlmituks. Muu hulgas leppisid pooled kokku tõukerataste üleandmise ajas.

Lepingueelselt vahetatud sõnumite järgi ei teatanud kaupleja enne lepingu sõlmimist tarbijale, et kasutab lepingutes tüüptingimusi; samuti ei viidanud kaupleja tüüptingimustega tutvumise võimalusele. Ka juhul, kui kaupleja on tüüptingimused töö vastuvõturuumis välja pannud (tõendamata) ja tarbijal oli võimalus nendega seal tutvuda, ei muutunud peale lepingu sõlmimist nähtavaks tehtud tüüptingimused automaatselt lepingu osaks.

Pooled vaidlevad selles, kas tarbija oli töö vastuvõtmisel langenud viivitusse või mitte. Kaupleja väidab, et teatas tarbijale töö valmimisest 24.novembril 2020. Tarbija seda asjaolu ei kinnita.

Pooled ei ole töö tähtajas ja valmis töö tarbijale tagastamise aega kokku leppinud. Seega lasus kauplejal kohustus teha töö ja tagastada tõukeratas 30 päeva jooksul arvates selle saamisest (VÕS § 636 lg 5). VÕS § 638 langeb tellija asja vastuvõtmise kohustuse täitmisel viivitusse, kui ta alusetult ei võta valmis tööd vastu töövõtja poolt antud mõistliku tähtaja jooksul.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et kaupleja pidanuks tehingu täitmisega seonduvat infot (sõltumata sisust) edastama eelkõige viisil, milles pooled lepingu sõlmisid. Komisjoni arvates ei võinud kaupleja olla kindel, et tarbija telefonile saadetud sõnumid kätte saab.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 järgi loetakse eemalviibivale isikule tehtud tahteavaldus kättesaaduks, kui see on jõudnud tahteavalduse saaja elu- või asukohta ja tal on olnud mõistlik võimalus sellega tutvuda. Tahteavalduse kättetoimetamist peab tõendama saatja. Komisjoni arvates kaupleja sellekohaseid tõendeid esitanud ei ole. Tarbija ei ole vastanud ega ka tegudega reageerinud 24.novembril 2020 telefonile saadetud teatele. Kaupleja pidi arvestama võimalusega, et telefon ei ole igapäevaselt tarbija kasutuses.

Samas on sõnumite vahetus teises kanalis (Facebook) hästi toimunud. Kauplejal ei olnud mingit mõistlikku põhjendust vahetada suhtluskanalit. Komisjoni arvates on tähelepanuväärne, et kaupleja ei ole esitanud väidetavalt töö valmimisest tekkinud tasunõuet 4 kuu kestel. Tasunõuet ei ole esitatud ka märtsikuises sõnumis.

Eelnevat kokku võttes puuduvad tõendid selles, et tarbijale teatati töö valmimisest ja tarbija keeldus töö vastuvõtmisest (sh tõukeratta ära viimisest). Kaupleja ei saa tugineda tellija vastuvõtuviivitusele.

Komisjoni arvates on kaupleja 6.märtsi 2021 sõnum hinnatav ettepanekuna lahendada tarbija vara hoiustamise küsimus. Ettepaneku kättetoimetamise ja sellele vastamise korral saanuks seda pidada poolte kokkuleppeks, millest tuleneb tellijia kohustus oma vara ära viia ja arvestada selle kohustuse täitmata jätmise tagajärgedega. Komisjonile esitatud tõendite järgi ei ole kaupleja 6.märtsi 2021 tahteavaldust tarbijale kätte toimetanud.

Komisjon peab vajalikuks juhtida kaupleja tähelepanu VÕS §-dele 6 ja 7, mille järgi peavad võlasuhte pooled käituma teineteise suhtes lähtudes hea usu põhimõttest; võlasuhetes loetakse mõistlikuks seda, mida samas olukorras heas usus tegutsevad isikud loeksid tavaliselt mõistlikuks.

Komisjoni arvates tuleb pidada mõistlikuks, et kaupleja edastab olulise teabe (töö valmimine, tasunõue, vajadus oma tõukeratas kaupleja juurest ära viia) eelkõige toimunud suhtluskanali teel ja kasutab ära kõik muud võimalused (helistamine, sõnum, e-kiri, kiri) info tellijani viimiseks. Kahetsusväärset ei ole kaupleja seda teinud ning on ühepoolset otsustanud tellija vara hävitada. Kaupleja ei ole tõendanud, et vara hävitamine olnuks vältimatult vajalik.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja on lepinguga võetud kohustust oluliselt ja tahtlikult rikkunud ning vastutab vara hävitamisega põhjustatud tagajärgede eest.

VÕS § 127 lg 4 järgi on kahju hüvitamise eesmärgiks kahjustatud isiku asetamine olukorda, mis on võimalikult lähedane olukorrale, milles ta oleks olnud, kui kahju hüvitamise kohustuse aluseks olevat asjaolu ei oleks esinenud.

Kahju tekkimise ja kahju suuruse tõendamise kohustus lasub kahjustatud isikul, kõnealusel juhul tarbijal.

VÕS § 128 lg 2 järgi seisneb otsene varaline kahju eelkõige kaotsiläinud või hävinud vara väärtuse või vara halvenemisest tekkinud väärtuse vähenemise, isegi kui see tekib tulevikus, ning kahju tekitamisega seoses kantud või tulevikus kantavad mõistlikud kulud, sealhulgas mõistlikud kulud kahju ärahoidmiseks või vähendamiseks ja hüvitise saamiseks, muu hulgas kahju kindlaks tegemiseks ja kahju hüvitamisega seotud nõuete esitamiseks.

Tarbija väidab, et tema kahju seisneb hävitatud tõukeratta soetusmaksumuse hüvitamises. Komisjon sellega ei nõustu. Asetades tarbija olukorda, milles ta oli enne tõukeratta hävitamist, saab järeldada, et hüvitamisele kuulub tõukeratta väärtus kahju tekkimise aja seisuga.

Tarbija on tõendanud, et soetas tõukeratta märtsis 2019 hinnaga 110,00 eurot. Komisjon nõustub kauplejaga selles, et tõukeratas on kahe aasta kestel osaliselt amortiseerunud. Komisjoni arvates on õiglane hüvitis (VÕS § 127 lg 5 ja 6) 50% tõukeratta soetamismaksumusest. Kaupleja ei saa sellest maksumusest mahaarvamisi teha, kuivõrd puuduvad tõendid töö tegemise ja tarbijale tasunõude esitamise kohta. Vara hävitamise tõttu ei ole töö tegemine enam ka tuvastatav.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja on rikkunud lepingust tulenevat hoolsus- ja kaitsekohustust ning vastutab tarbijale põhjustatud kahju eest. Tarbija nõue kahju hüvitamises

on põhjendatud ning tuleb rahuldada osaliselt, so summas 55,00 eurot.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Martin Simmermann
/allkirjastatud digitaalselt/